

Investeren in de transformatie van Nederland

► **E**conomisch en maatschappelijk speelt Nederland Champions League. Wereldwijd staat ons land in top-5 lijsten als het gaat om economische prestaties en ondernemerschap. We zien dat terug in maatschappelijke factoren als geluk, het welzijn van kinderen en duurzaam ondernemerschap, waar Nederland ook leidend is op mondiale indices.

Uit de voetballerij weet Nederland dat je de aansluiting met de mondiale top kunt kwijtraken en dan maar moeizaam herstelt. En, net als andere westerse landen, weet Nederland ook dat een hoog niveau van welvaart toch kan samengaan met maatschappelijke desoriëntatie en angst om verworvenheden te verliezen door bij voorbeeld disruptieve technologische ontwikkeling en mondialisering. Behoudzucht en angst voor het internationale zijn in heel veel landen belangrijke tegenkrachten tegen autonome internationaliserings- en economische trends, ook al hebben die nog zo veel welvaart gebracht.

In die situatie, zo geloven ondernemers, is het van belang dat Nederlanders een nieuw zicht wordt geboden op een goede toekomst en de ambitie om die toekomst ook te realiseren. Een toekomst waar de economische kracht van ons land in dienst staat van leiderschap op de combinatie van welvaart, duurzaamheid en inclusiviteit. Met inclusiviteit bedoelen we dat in beginsel iedereen moeten kunnen participeren in de samenleving en in de welvaart. Dat is de kern van de visie op de toekomst van Nederland, met de titel NL Next Level.

Het begrip Next Level erkent dat voorgaande generaties van ondernemers, werknemers en politieke bestuurders voor Nederland een sterke uitgangspositie hebben gecreëerd. De eerder genoemde ranglijstjes getuigen daarvan, maar ook ons grote spaaroverschot en de enorme belastingclaim op onze pensioengelden, waardoor Nederland feitelijk geen staatsschuld heeft.

Alle reden om op dit sterke fundament de sprong te maken naar nieuwe niveaus, omdat belangrijke verdiemers voor Nederland aan het einde komen van hun levenscyclus. Fossiele energie gaat over naar duurzame energie, het tijdperk van de analoge informatie gaat over naar digitalisering, regionale oriëntatie maakt plaats voor mondialisering, de 'wegwerp'-grondstoffeneconomie gaat naar circulaire economie, steden krijgen andere functies, maar mogen niet verloederen, enzovoort. Deze uitdagingen moet Nederland aangaan, maar ze bevatten ook enorme kansen voor ondernemerschap, groei en werkgelegenheid. Niet alleen door de investeringen in Nederland zelf, maar ook omdat wij als geen ander land in staat zijn om onze verworvenheden te exporteren. Dat bewijzen we onder meer op het gebied van gezonde voeding, logistiek, waterwerken, absolute high tech. Nederland zelf als 'Sustainable Urban Delta' is in al haar facetten een exportproduct dat de rest van de wereld graag af- en overneemt en waarmee we onze welvaart verder kunnen uitbouwen. Investeren in Nederland is investeren in onze handelspotentie en daarmee welvaart voor nieuwe generaties.

Nederland is dus zeer goed gepositioneerd om naar 'Next Levels' te gaan, maar dat vergt wel het juiste beleid en een meerjarig investeringsprogramma dat gedisciplineerd wordt vastgelegd in het nieuwe regeerakkoord. Het meerjarig investeringsprogramma groeit op jaarbasis toe naar 7,5 miljard euro aan publieke investeringen. Dat is nieuw, net als het voorstel voor een Next Level Investeringsfonds (NLIF) voor de financiering van private transitie-investeringen van circa 100 miljard in de komende 8 jaar. De beide bronnen van financiering zijn bedoeld om een tiental

NextLevel investeringsprogramma's te bekostigen op het gebied van energietransitie, infrastructuur, innovatie, veiligheid, digitalisering, circulaire economie, stedelijke vitaliteit en natuur. Uitgaande van door het CPB verwachte groei tot 2021 zullen de benodigde bedragen binnen de afgesproken EU/Maastricht-kaders vallen. Maar wel komt het er op aan dat in het nieuwe regeerakkoord strikt wordt bepaald dat de extra budgettaire ruimte wordt aangewend voor de verdienkracht van Nederland en niet - zoals zo vaak - in de sfeer van (her)verdeling.

Het NL Next Level programma is extra, bovenop een basis van beleidscontinuïteit van onder andere *good governance*, een sterke rechts- en veiligheidsstaat, een stevig sociaal stelsel en een fiscaal beleid dat voldoet aan de moderne en internationale normen van transparantie die passen bij de Nederlandse economie. Het werkgeversprogramma betekent dat een ondernemende dimensie wordt toegevoegd aan de budgettaire ingestelde economische traditie van Nederland. 'Er wordt uit een ander vaatje getapt', zoals door veel economen bepleit voor landen als Nederland en Duitsland. Maar het is bovenal nodig om een nieuw, wervend en ambitieus perspectief voor alle Nederlanders neer te zetten. Een programma dat leidt tot nieuw ondernemerschap, tot nieuwe investeringen, tot duurzame groei en tot banen voor alle Nederlanders.

Hans de Boer

Voorzitter VNO-NCW

Michaël van Straalen

Voorzitter MKB-Nederland

Albert-Jan Maat

Voorzitter LTO Nederland